

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Monika Zawadzka

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Dariusza Kuberskiego
w sprawie **J. W.**

skazanego z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 200a § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 25 lipca 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Limanowej

z dnia 3 stycznia 2023 r., sygn. akt II K 546/22,

**uchyła zaskarżony wyrok nakazowy co do braku
rozstrzygnięcia o środku karnym i w tym zakresie przekazuje
sprawę Sądowi Rejonowemu w Limanowej do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Limanowej, wyrokiem nakazowym z dnia 3 stycznia 2023 r., sygn. akt II K 546/22, uznał oskarżonego J. W. za winnego przestępstwa z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 200a § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. z wymierzeniem mu za to kary 100 stawek dziennych grzywny po 10 zł każda (pkt I), na mocy art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec tego oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt II), a także orzekł o dowodach rzeczowych (pkt III) i kosztach sądowych (pkt IV).

Wyrok ten uprawomocnił się bez zaskarżenia w dniu 17 stycznia 2023 r.

Kasację od prawomocnego wyroku wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając go w części niezawierającej obligatoryjnego rozstrzygnięcia o środku karnym w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, na niekorzyść oskarżonego J.W. Autor kasacji podniósł zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 41 § 1a zd. drugie k.k., polegającego na zaniechaniu orzeczenia wobec oskarżonego J. W. jako sprawcy, któremu przypisano odpowiedzialność karną za występki z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 200a § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, w sytuacji gdy z treści art. 41 § 1a k.k. zd. drugie (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r., a po tej dacie - z treści art. 41 § 1a pkt 2 k.k.), wynika, że w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, orzeczenie tego środka karnego na czas określony albo dożywotnio jest obligatoryjne.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Limanowej do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja jest zasadna. Zaskarżone orzeczenie zostało bowiem wydane z rażącym naruszeniem prawa karnego materialnego, o jakim mowa w zarzucie kasacji.

Od dnia 1 października 2017 r. do dnia 30 września 2023 r. przepis art. 41 § 1a zdanie drugie k.k. stanowił, że sąd orzeka zakaz zajmowania wszelkich lub

określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. Natomiast ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 2600), przepis art. 41 § 1a k.k., od dnia 1 października 2023 r., otrzymał następujące brzmienie: sąd orzeka zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio w razie skazania:

1) na karę pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu na szkodę małoletniego;

2) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego.

Powyższe wskazuje, że w poprzednim stanie prawnym, jak i obecnie, ustawodawca nie pozostawił sądowi rozpoznającemu sprawę swobody decyzyjnej, a zatem w każdej sytuacji procesowej skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, koniecznym jest orzeczenie w przedmiocie wskazanego środka karnego.

W odniesieniu do oskarżonego J. W. zaktualizowały się wszelkie przesłanki obligujące Sąd Rejonowy do zawarcia w wyroku skazującym rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego, o którym mowa w obowiązującym wówczas art. 41 § 1a zdanie drugie k.k. Wszak na mocy wyroku tegoż Sądu przypisano oskarżonemu popełnienie występku z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 200a § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., ujętego w rozdziale XXV Kodeksu karnego: Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności. Jednocześnie w dacie popełnienia przypisanego czynu („w okresie od bliżej nieustalonego dnia 2022 roku do 16 czerwca 2022 roku”), jak również w chwili wyrokowania, brzmienie przepisu art. 41 § 1a k.k. przewidywało obligatoryjne orzeczenie omawianego zakazu, nie ustanawiając w tym zakresie żadnych wyjątków lub ograniczeń oraz nie uzależniając zastosowania owej regulacji od zaistnienia jakichkolwiek dalszych przesłanek. Słusznie zwraca przy tym uwagę autor kasacji, że orzeczenie w przedmiocie opisanego środka karnego ma charakter

obligatoryjny niezależnie od tego, czy sprawca przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności dokonanego na szkodę małoletniego uprzednio zajmował tego rodzaju stanowisko lub wykonywał zawód tego rodzaju, a popełniony czyn pozostawał w związku z funkcjonalnym zakresem prowadzonej przez niego działalności. Regulacja ta znajduje ponadto zastosowanie również w przypadku pierwszego skazania za przestępstwo o charakterze pedofilskim. Nadto, czyn J. W. nosił znamiona przestępstwa podjętego na szkodę małoletniego. Jego zachowanie zostało bowiem podjęte z pobudek o charakterze seksualnym. W związku z powyższym przypisany skazanemu czyn mógł spowodować poważne zagrożenie dla osoby małoletniej poniżej 15 lat, gdyby faktycznie prowadził on rozmowę z osobą w tym wieku. Tym samym popełnienie przestępstwa w formie stadialnej usiłowania nieudolnego nie stanowi przeszkody do orzeczenia tego środka karnego także z uwagi na jego charakter ochronny.

Reasumując powyższe rozważania uznać należało, że Sąd *meriti* zobligowany był do orzeczenia wobec oskarżonego J. W. omawianego środka karnego, a brak powyższym zakresie doprowadził do rażącego naruszenia prawa materialnego, o jakim mowa w zarzucie kasacji. Dlatego też Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok nakazowy co do braku rozstrzygnięcia o przedmiotowym środku karnym i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Limanowej do ponownego rozpoznania. Zakres przekazania sprawy umożliwia ponowne wydanie wyroku nakazowego tylko co do tego środka karnego.

Wszystkie te zapatrywania Sąd Rejonowy uwzględni w postępowaniu ponownym.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak w wyroku.

[J.J.]

[ał]

Andrzej Stępka Dariusz Świecki Małgorzata Wąsek-Wiaderek